

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

1. วิธีการเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ใช้วิธีการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร จากสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ จากการสอบถาม สันทนา สัมภาษณ์ รวมทั้งเดินทางไปสำรวจข้อมูล สังเกต ชมด้วยตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีจันทบุรี

1.2 จัดทำร่างหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี โดยจัดกลุ่มเนื้อหา เป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1.2.1 สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์

1.2.2 ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและบุคคลสำคัญ

1.2.3 ขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรม

1.2.4 ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2.5 การประกอบอาชีพ

1.2.6 สถานที่สำคัญโบราณสถานและโบราณวัตถุในท้องถิ่น

1.3 สำรวจความต้องการ พัฒนาหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีระดับปฐมวัยพื้นที่ อำเภอมือ จังหวัดจันทบุรี จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวนทั้งหมด 43 คน ได้แก่

1.3.1 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กละ 2 คน ได้จำนวน 6 คน

1.3.2 ครูผู้สอนระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเดียวกัน แห่งละ 5 คน ได้จำนวน 15 คน

1.3.3 ผู้นำชุมชน 6 คน

1.3.4 ประชาชนชุมชน 3 คน

1.3.5 ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในเขตพื้นที่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กละ 4 คน 3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้จำนวน 12 คน

1.4 นำข้อมูลความต้องการจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่สำรวจได้มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย \bar{X} และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D.$ ผลจากแบบสอบถามความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นเลือกเรื่องที่ต้องจัด ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ ที่มีระดับความต้องการค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 ขึ้นไป มาจัดลำดับความต้องการ

1.5 จัดทำร่างหลักสูตรระดับปฐมวัย โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี มีขั้นตอน ดังนี้

1.5.1 นำข้อมูลด้านเนื้อหาที่ได้ จากการสำรวจความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง มา จัดลำดับความต้องการของเนื้อหา เพื่อนำมากำหนดประเด็นในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้ สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

1.5.2 ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี ได้นำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางมาเป็นหลักและนำเนื้อหาที่ได้จากการวิเคราะห์ แบบสำรวจความต้องการ มาปรับให้เข้ากับหลักสูตรแกนกลาง โดยศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

- 1) หลักการ
- 2) จุดมุ่งหมาย
- 3) คุณลักษณะตามวัย
- 4) โครงสร้าง (อายุของผู้เรียน ระยะเวลาในการจัดประสบการณ์ สาระการเรียนรู้ (สาระที่ควรเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญ)
- 5) การจัดประสบการณ์
- 6) การประเมินพัฒนาการ

1.5.3 นำหลักสูตรปฐมวัยศึกษาที่จัดทำขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีระดับปฐมวัย (IOC)

1.5.4 นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีระดับปฐมวัย เพื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและความต้องการของชุมชนก่อนนำไปใช้ และเพื่อให้เป็นหลักสูตรที่มีความสมบูรณ์

1.5.5 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีระดับปฐมวัย

1.6 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์หลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีระดับปฐมวัย มีขั้นตอนดังนี้

1.6.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของสร้างแบบสอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นถึงเรื่องที่ต้องจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้และนำผลที่ได้จากการสอบถามความต้องการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และระดับความต้องการเฉลี่ยมากกว่า 3.50 ขึ้นไป ของทั้ง 6 กลุ่มเนื้อหา

1.6.2 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ หลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีระดับปฐมวัย ซึ่งแต่ละแผนการจัดประสบการณ์มีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) สาระสำคัญ
- 2) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 3) สาระการเรียนรู้ (ประสบการณ์ที่สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้)
- 4) กิจกรรมการเรียนรู้
- 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้

6) การประเมินพัฒนาการ

7) ภาคผนวก

1.6.3 นำแผนการจัดประสบการณ์ ที่จัดทำขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์ (IOC)

1.6.4 นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและความต้องการของชุมชนก่อนนำไปใช้ และเพื่อให้เป็นหลักสูตรที่มีความสมบูรณ์

1.6.5 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีระดับปฐมวัย

1.6.6 นำแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีระดับปฐมวัย ไปทดลองกับกลุ่มเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ไม่ไขกุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาแก้ไขปรับปรุงความเหมาะสม เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง

1.7 จัดอบรม สัมมนา เรื่องการนำหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีระดับปฐมวัยไปใช้ ให้กับครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กละ 5 คน ทั้งหมด 3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ครู 15 คน จัด 1 ครั้ง 3 วัน

1.8 การประเมินคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีระดับปฐมวัย มีขั้นตอนดังนี้

1.8.1 ทดลองใช้หลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีระดับปฐมวัย ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว จำนวน 6 หน่วยประสบการณ์ ไปทดลองใช้กับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยร่วมกับครูผู้สอนเป็นผู้ใช้แผนการจัดประสบการณ์ และบันทึกผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียน

1.8.2 ประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีระดับปฐมวัย ดังนี้

1) นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียน ทำการสังเกตพร้อมกับบันทึกพฤติกรรมผู้เรียนตามช่วงเวลาปฏิบัติกิจกรรมโดยสังเกตว่าในแต่ละหน่วยประสบการณ์ ผู้เรียนแต่ละคนแสดงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรม เพื่อดูพัฒนาการของผู้เรียนในขณะทดลองใช้หลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีระดับปฐมวัย

2) นำผลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมมาวิเคราะห์เป็นคำร้อยละ แล้วนำมาอธิบายในรูปของความเรียง เพื่อสรุปคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีระดับปฐมวัย

2. ประชากรในการวิจัย คือ ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชุมชนและผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี จำนวน 3 ศูนย์พัฒนาเด็ก

เล็ก ใช้กลุ่มตัวอย่างจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สุ่มเลือกมา เป็นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กละ 2 คน ได้จำนวน 6 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเดียวกัน แห่งละ 5 คน ได้จำนวน 15 คน ผู้นำชุมชน ชุมชนละ 2 คน ได้จำนวน 6 คน ปราชญ์ชุมชน ๆ ละ 1 คน ได้จำนวน 3 คน และผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในเขตพื้นที่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กละ 4 คน ได้จำนวน 12 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 43 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.1 แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย โดยใช้สาระท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

3.2 แบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

3.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี